

Kuunteleva silmä

24.5.-15.9.2024

CHAPPE

GALLERI ELVERKET

Kuunteleva silmä

24.5.–15.9.2024

SUOMALAISET
TAIDESÄÄTIÖT

Näyttely tuo yhteen monipuolisen valikoiman teoksia
Suomalaisten taidesäatiöiden kokoelmista.

Näyttely levittäytyy Tammissaaren kulttuurikortteliin
Galleria Elverketiin ja Chappeen.

Aukioloajat

ti klo 11–17
ke klo 11–20
to–su klo 11–17
ma kiinni

CHAPPE

GALLERI ELVERKET

Näyttelykonsepti perustuu Juhana Blomstedtin (1937–2010) *Kuunteleva silmä* -maalaukseen (1982). Teos kuuluu saman nimiseen sarjaan, jonka taiteilija esitteli Venetsian biennaalissa vuonna 1982. Blomstedt kirjoitti vuonna 1986 teossarjasta seuraavaa:

”Joka tapauksessa äärettömyyden käsite on rakkain ystävämme, mutta samalla mielenrauhamme pahin vihollinen. Kaiken takana väijyy mahtava kysymys: miksi. Asiat kelluvat ympärillämme ja sisällämme, ajalehtivät muistimme ja mielemme meressä itseään tai toisiaan tiedostamatta, mutta tarkoitushakuisina. Silmä kuuntelee.”

Taiteilija havainnollisti runollisen täsmällisesti sitä, miten havaitsemisen ja sen tulkitsemisen tapahtumassa keskeistä on avoimuus ja epävarmuus. Mitä näen vai näenkö sittenkään? Blomstedtin teoksen ja ajattelun innoittamana syntyneen näyttelyn lähtökohtana on aistien välisyys, ulkoisen ja sisäisen välinen suhde ja ajallisuus. Blomstedt kirjoitti siitä mitä hän maalasi, jolloin on huomattava, että hän tavallisesti käsitteli jatkuvuutta ja äärettömyyttä, tilaa, havaintoa ja esittävän ja ei-esittävän suhdetta maalaustaiteen keinoin ja ilmaisuin.

Näyttely käsittelee myös sitä, miten kuvata havaintojamme ja kokemuksiamme, ja onko henkilökohtaista kokemusta mahdollista jakaa ja miten?

Näyttely jakaantuu kahteen rakennukseen niin, että Chappessa on esillä enemmän luontoon, maisemaan ja ulkoon havaintoihin liittyviä teoksia, kun taas Galleria Elverketissa sisäiset näyt ja mielikuvitukselliset visiot ovat vahvemmin edustettuina.

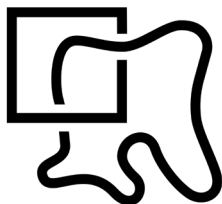
Näyttelyn ovat kuratoineet Pro Artibus -säätiön kuraattori Juha-Heikki Tihinen ja Chappen intendentti Pia Hovi.

Näyttely on Galleria Elverketin / Pro Artibus -säätiön ja Chappen ensimmäinen yhteistyönäyttely.

Teemat

Näyttelyä jäsentävät kahdeksan teemaa: vastaavuudet, sisäiset näyt, luonnon ilmiöt, materiaalin tuntu, musiikin ja visuaalisen välinen yhteys, muistot ja mielikuvat, ihmisen kuvat ja ajallisuus. Näyttelyn eri teemat on merkitty teoskyltteihin omilla symboleillaan.

Vastavuudet

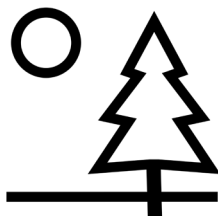
Esittävän ja ei-esittävän välisiä yhteyksiä voi tarkastella ulkoisen ja sisäisen maailman välisen yhteyden löytämisenä, jolloin keskeistä on näiden maailmojen välille syntyvät jatkuvuudet. Joseph Beuys (Elverket) keskittyi piirtämään 1940- ja 1950-luvuilla. Hän yritti toipua sotakokemuksistaan ja löytää yhteyksiä näiden todellisuuksien välille ja keinoa parantaa erilaiset henkiset ja fyysiset vaivat. Juhana Blomstedtin *Kuuntelevan silmän* äärellä katsoja voi kääntyä kohti visuaalisen ja audiitiivisen kohtaamisen hetkeä ja sen merkitystä.

Sisäiset näyt

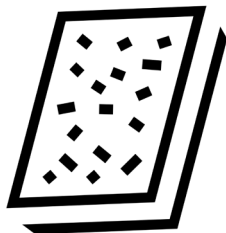
Sisäisen maailman kuvaaminen on ollut taiteilijoille keino kuvata henkilökohtaisia kokemuksia. Mielikuvituksesta tulee reaali maailman rinnalle yhtä merkittävä taiteellisen inspiraation alue romantiikan ajasta alkaen. Sisäisissä näyissä taiteilijoita on kiehtonut niiden omakohtaisuus ja ajatus vapaasta fantasioinnista ja ennen kokemattoman löytämisestä. Sisäisiä näkyjä on voitu kuvata niin abstrakteilla kuin esittävilläkin teoksilla, joista jälkimmäiset voivat tuntua surrealistisilta tai metafysisiltä. Esimerkistä käyvät vaikkapa Mirjam Tuomisen abstraktiot (Elverket) tai Pentti Kaskipuron kiehtovat asetelmat (Elverket).

Luonnonilmiöt

Miltä sade näyttää tai miten kuvata talvea? 1700-luvun lopulta eli romantiikan ajasta lähtien luonnon ja sen ilmiöiden tarkastelu on muodostunut erääksi keskeiseksi taiteen kuvauksen kohteeksi. Ihmisen ja luonnon kohtaaminen tai luonnon suuruus ja ylevyys ovat kiehtoneet taiteilijoita monin tavoin. Rafael Wardin maalauksista löytyvä keltainen on kuin kosketeltavaa auringon energiaa.

Materiaalin tuntu

Taidehistoriasta löytyy runsas perinne siitä, miten luoda illuusioita materiaalista jollakin muulla aineksella. Materiaalisuus voi kuitenkin liittyä myös materiaalin oman luonteen kunnioittamiseen, tai erilaisten materiaalien sekoittamiseen. Materiaalisuus visuaalisuudessa puhuttelee esimerkiksi kosketusaistia. Zoltan Popovitsin *Harjussa* (Chappe) vaneri esiintyy harjun muodossa ja herättelee kysymyksiä luontokokemuksista.

Musiikin ja visuaalisen välinen yhteys

1800-luvun kuluessa ajatus kuvataiteesta musiikin kaltaisena autonomisena ja immateriaalisena alueena toimii eräänä abstraktin taiteen synnyn punaisena lankana. Musiikin omalakisuus ja itsenäisyys viehättää abstrakteja taiteilijoita, joita kiehtoo myös idea synesthesiasta, eri aistien sekoittumisesta. Miten kuulla värejä tai nähdä äänissä muotoja?

Muistot ja mielikuvat

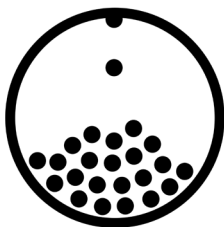
Muistoja ja mielikuvia kuvatessaan taiteilija käsittelee jotakin toisaalla olevaa ja tekee sen näkyväksi. Kaipauksen ja haaveilun teemat ovat olleet eräs kaukokaipuun tai kadonneen paratiisin etsimisen taustatekijöistä. Poissaolevan kokeminen läsnä olevana tai ylipäätään menneisyyden merkityksen hahmottaminen ovat olleet myös monien taiteilijoiden teoksien aihevalinnan taustalla. Magnus Enckellin *Kuoleva adonis* (Chappe) tuntuu henkilökohtaisen kokemuksen ja klassisen mytologian yhdistymiseltä

Ihmisen kuvat

Muotokuvien ohella taiteilijat ovat käyttäneet ihmistä symbolisten aiheiden tulkkina tai vaihtoehtoisesti olleet sekä kuvaamassa että luomassa kauneusihanteita tai keho-ideaaleja. Ihmisen kuvissa taiteilijat käsittelevät myös suhdettaan toisiin ihmisiin tai heidän edustamiinsa asioihin ja ilmiöihin. Marjatta Hanhijoen akvarelleissa (*Elverket*) esiintyvä peiliteema on sekä taidehistoriallinen viittaus että johdatus muotokuvan tai omakuvan olemukseen.

Ajallisuus

Miten kokea ajan limittäisyys? Miten kuvata kokemuksellisuutta. Lukuisat taiteilijat ovat pohtineet taiteessaan sitä, miten aika näkyy ja sitä, miten eri aikakerrokset limittyvät toisiinsa. Esiintyvätkö eri aikatasot toistensa rinnalla vai limittyvätkö ne toisiinsa, ja miten kuvata näitä ilmiöitä visuaalisesti? Nanna Hännisen valokuvan (Chappe) utuisuus herättää tuntemuksen usvasta ajallisena elementtinä.

Ohjelma

Koko näyttelyn aikana

Keskusteluopas paikalla Chappessa ja Galleria Elverketissä
Keskiviikkoisin klo 17–19
Lauantaisin klo 13–15

Ryhmätilaukset

Chappe: museovaraukset@raasepori.fi

Galleria Elverketissä vieraat saavat alustuksen näyttelyyn näyttelyvalvojalta.

Kuvailutulkatut opastukset

Tarjoamme *Kuunteleva silmä* -näyttelyn aikana ilmaisia kuvailutulkattuja opastuksia. Näyttelyn tekstit ovat myös saatavilla pistekirjoituksena. Opastuksien aikana tutustumme sekä Chappeen että Galleria Elverketiin. Lisätietoja ja varaukset, ota yhteyttä museibokningar@raseborg.fi (Chappe) ja proartibus@proartibus.fi (Galleria Elverket). Saatavuus vaihtelee – olethan yhteydessä hyvissä ajoin varataksesi opastuksen.

Chappessa tapahtumat sisältyvät pääsylipun hintaan.
Galleria Elverketiin vapaa pääsy.

Lisätietoja chappe.fi ja proartibus.fi

Tapahdumat

- Keskiviikko 5.6. klo 17 **Näyttelykuraattoreiden kierros suomeksi ja ruotsiksi**
aloitus Chappessa klo 17
- Lauantai 8.6. klo 13 **Walking bass – Ahti Lassilan improvisoitu konsertti näyttelyssä Chappessa ja Galleria Elverketissä**
aloitus Chappessa klo 13
- Keskiviikko 10.7. **Suomen kuvataiteen päivä & Helene Schjerfbeckin syntymäpäivä**
Ulkoilmamaalausta ja musiikkiesitys.
Yhteistyössä mukana Tammissaaren taideyhdistys sekä Tammissaaren Schjerfbeck-sällskapet.
- Lauantai 24.8. **Raasepori Pride**
Keskusteluohjelmaa klo 11. Saippuakuplapyöpä Stallörsparkenissa Pride-paraatin jälkeen.
- Tapaa näyttelyn taiteilijoita keskiviikkoiltaisain syyskuussa**
- Keskiviikko 4.9. klo 17 Taiteilijatapaaminen I, Chappe /Galleria Elverket
- Keskiviikko 11.9. klo 17 Taiteilijatapaaminen II, Chappe /Galleria Elverket

Näyttely on toteutettu yhteistyössä Suomalaisten taidesäätiöiden yhdistyksen kanssa. Esillä on 75 teosta yhdistyksen jäsensäätiöiltä:

Alfred Kordelinin säätiö, Fortumin Taidesäätiö,
Föreningen Konstsamfundet, Gösta Serlachiuksen taidesäätiö,
Lönströmin taidemuseo, Nordean Taidesäätiö,
OP Ryhmän Taidesäätiö, Signe ja Ane Gyllenbergin säätiö,
Pro Artibus -säätiö, UPM-Kymmenen Kulttuurisäätiö,
Åbo Akademin säätiö

